

Johanna Karimäki vihr

Kirjallinen kysymys nuorten vaikutusmahdollisuuksista ja nuorisovaltuustoista

Eduskunnan puhemiehelle

Nuorisovaltuustot ovat poliittisesti sitoutumattomia nuorten vaikuttajaryhmiä, jotka toimivat omissa kunnissaan ajamassa paikallisten nuorten etuja. Demokraattisesti valittujen nuorisovaltuustojen tehtävänä on muun muassa ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin ja tehdä aloitteita sekä kannanottoja. Ensimmäiset nuorisovaltuustot ovat toimineet 1990-luvulta asti. Vaikka nuorten pitäisi olla tärkeä ja merkittävä osa kunnan päätöksentekoa, puuttuu vielä suuresta osasta Suomen kuntia kokonaan nuorisovaltuusto tai muu vastaava nuorten vaikuttajaryhmä.

Vuonna 2015 nuorisovaltuustot kirjattiin uuteen kuntalakiin nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Kesään 2017 mennessä jokaisessa kunnassa olisi tullut olla nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä. Kaikki kunnat eivät kuitenkaan ole toteuttaneet tätä. Tällöin nuorilta viedään yhdenvertaiset oikeudet vaikuttaa kuntansa asioihin, samalla kun nuorilta puuttuu mahdollisuus vaikuttaa äänestämällä.

Useissa kunnissa nuorisovaltuusto on saatu perustettua vain paperilla, mutta oikeaa vaikuttamiskykyistä toimintaa ei ole. Suomen nuorisovaltuustojen liiton tekemän kyselyn mukaan nuoret kokevat juuri päättäjien asenteiden olevan suurin este heidän osallistumiselleen. Pahimmassa tilanteessa nuoret toimivat täysin erillisenä toimielimenä, jota ei oteta vakavasti päättäjien puolelta tai jolle ei anneta oikeutta osallistua mihinkään kuntansa lautakunnan tai valtuuston toimintaan.

Ymmärrettävää on, että Suomen pienimmissä kunnissa kiinnostuneita nuoria ei riitä tarpeeksi oman nuorisovaltuuston asettamiseksi. Kuntalaki kuitenkin antaa liikkumavaraa siinä määrin, että nuorisovaltuusto on myös mahdollistaa perustaa esimerkiksi lähikunnan kanssa yhteiseksi. Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ja sen alaiset piirit ovat ilmoittaneet valmiutensa tukea kuntia, jotka ovat halukkaita yhteistyöhön. Nuorisovaltuuston toimintaedellytyksenä kunnan pitää pystyä turvaamaan vaikuttajaryhmälle riittävä budjetti ja työntekijä, joka auttaa nuoria toiminnassa.

Yhteiskunnan epäkohdista ja vaikuttamisesta puhuminen peruskouluissa vähentyy, vaikka yhteiskuntaopin opetusta lisätään. Nuoret ovat yhä enemmän epätietoisia mahdollisuuksistaan osallistua kunnan päätöksentekoon, ja kiinnostus siihen laskee. Mitä kauemmin nuorisovaltuustojen toiminnan vakiinnuttamisessa menee, sitä vaikeammaksi nuorten aktivointi käy.

Kirjallinen kysymys KK 581/2017 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta kaikkien nuorten vaikutusmahdollisuudet saadaan samalle tasolle Suomen jokaisessa kunnassa,

miten jokaisen olemassa olevan nuorisovaltuuston kuuleminen ja riittävä toiminta turvataan kuntien päätöksenteossa ja

mitä toimia toteutetaan, jotta yhä useampi nuori osallistuu ja kiinnostuu yhteiskunnallisista asioista?

Helsingissä 15.12.2017

Johanna Karimäki vihr